

HAVACILIK TIBBI EĞİTİM TALİMATI (SHT-HTE)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 -(1) Bu Talimatın amacı, sivil havacılık tıbbi temel, ileri düzey ve tazeleme eğitimleri, hava ambulanslarında görevli sağlık personeli eğitimleri, havacılık personeli ilk yardım eğitimleri, havacılık psikolojisi eğitimleri ve havacılık tıbbına ilişkin diğer eğitimleri vermek üzere talepte bulunan kuruluşların yetkilendirilmeleri, mevcut yetkilerinin kısıtlanması, askıya alınması veya iptali işlemleri ile sivil havacılık tıbbi tazeleme eğitimleri kapsamında düzenlenen ulusal düzeydeki her türlü bilimsel toplantı, çalıştay ve kongrelerin onaylanması ve kredilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 -(1) Bu Talimat, yetki talebinde bulunan kuruluşların yetkilendirilmesini, yetkilendirilmiş Havacılık Tıbbi Eğitim Kuruluşlarının yapacakları eğitimleri, çalışmalarını ve bu kuruluşların ilgili personeli ile sivil havacılık tıbbi tazeleme eğitimleri kapsamında ulusal düzeydeki bilimsel toplantı, çalıştay ve kongre düzenleyecek; Üniversiteleri ve Havacılık Tıp Merkezlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 -(1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 441 inci maddesininin birinci fıkrasınının (b) bendine, 21/01/2020 tarihli ve 31015 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Havacılık Tıbbi Eğitim Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Şikago Konvansiyonu Ek-1 ve ICAO 8984 Sivil Havacılık Tıbbi El Kitabını gereklilikleri esas alınmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 -(1) Bu Talimatta geçen;

- a) Cardiopulmonary resuscitation (CPR): Ani kalp durması ya da nefes alamama gibi vakalarda, kişiyi hayata döndürmek amacıyla uygulanan ilk yardım yöntemini,
- b) ÇOD: Çalışma ortamı değerlendirmesini,
- c) Doğum maketi: Normal doğumun yanı sıra, olağan dışı doğum uygulamalarının da görsel olarak anlatılabilmesi için, özel olarak tasarlanmış olan ve görsel doğuma son derece benzeyen yapıdaki fetüsten oluşan doğum maketini,
- ç) EASA: Avrupa Havacılık Emniyet Ajansını,
- d) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- e) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- f) Hava ambulansı: Hasta nakli veya acil tıbbi müdahale amaçlı kullanılmak üzere Genel Müdürlük, Sağlık Bakanlığı ve İl Sağlık Müdürlüklerinden çalışma ve uçuş izni almış ve ilgili mevzuata uygun tıbbi donanıma sahip uçak ve helikopterleri,
- g) Hava ambulanslarında görevli sağlık personeli eğitimi: Hava ambulanslarında hasta nakli konusunda özel eğitim almış, helikopter ve uçaklarda nakledilen her türlü hastanın yüksek irtifada

yönetimini yapabilen, havadan hasta nakli görevlerinin planlanması ve hazırlıklarını en uygun şekilde yapabilen sağlık personeline yönelik, en az 60 saatlik teorik ve uygulamalı eğitimi,

ğ) Hava ve uzay hekimliği uzmanı: 26/04/2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğinde geçen, havacılık ve uzay faaliyet sahasında insanı etkileyen her türlü fiziksel, fizyolojik, psikolojik ve sosyal etkenleri, bu etkenlerin sonuçları ile korunma yöntemlerini inceleyen, değerlendiren, patolojik süreçlerin tedavilerini yöneten ve tüm bu konularda araştırma faaliyetlerini yürüten Genel Müdürlükçe yetkilendirildiği takdirde HTEK'lerde sivil havacılık tıbbi konusunda sağlık eğitimlerini veren, AeMC'lerde havacılık personeli sağlık muayene ve değerlendirmelerini yapan, Sivil Havacılık Sağlık Komisyonu faaliyetlerine katılan, 0.40 dersi Teorik Bilgi Öğretmenliği yapan, uzman tıp doktorlarını,

h) Havacılık personeli ilk yardım eğitimi: 29.07.2015 tarihli ve 29429 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlk Yardım Yönetmeliğinde belirtilen merkezlerden temel ilk yardım eğitim almış, başta kabin memuru ve adayları olmak üzere, havacılık personeline ve adaylarına yönelik olarak yapılan eğitimi,

ı) Havacılık psikoloğu: Havacılık psikolojisi eğitim programına katılım sağladığını belgeleyen, Psikiyatri uzmanı, Medikal Asesör, AME ve Yetkili Tabip sorumluluğunda, psikolojik destek vermek üzere Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş; psikologları, klinik psikologları ve üniversitelerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü mezunlarını,

i) Havacılık psikolojisi eğitimi: Havacılık psikolojisi ve havacılık tıbbi konularında, en az 40 saat olmak üzere, ulusal ve uluslararası gerekliliklere sahip, teorik ve uygulamalı eğitimi,

j) Havacılık tıbbi ileri düzey eğitimi: Tıp doktorlarına yönelik havacılık tıbbi temel eğitimine ilave olarak, havacılık tıbbi konularında, en az 60 saat, ileri düzeyde olmak üzere, toplamda en az 120 saatlik, belirli muayene tekniklerini içeren, uluslararası gerekliliklere sahip, teorik ve uygulamalı eğitimi,

k) Havacılık tıbbi tazeleme eğitimleri: Havacılık tıbbi temel ve ileri düzey eğitimleri sonrası, eğitimin geçerliliğini koruma amacıyla belirli aralıklarla alınan en az 30 saatlik eğitimi,

l) Havacılık tıbbi temel eğitimi: Havacılık tıbbi konusunda, az 60 saat olmak üzere, uluslararası gerekliliklere sahip, teorik ve uygulamalı eğitimi,

m) Havacılık tıp merkezi (AeMC): Uçuş ve diğer havacılık personeli sağlık muayenelerinin yapılması için Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş, kamu/özel kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişilere ait sağlık işletmelerinin bünyesinde kurulmuş birimleri,

n) HTEKEK: Havacılık Tıbbi Eğitim Kuruluşu El Kitabını,

o) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonunu,

ö) İlk yardım: Herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren durumda, sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamaları,

p) Kuruluş (HTEK): Sivil havacılık tıbbi temel, ileri düzey ve tazeleme eğitimleri, hava ambulanslarında görevli sağlık personeli eğitimleri, havacılık personeli ilk yardım eğitimleri, havacılık psikolojisi eğitimi ve havacılık tıbbına ilişkin diğer eğitimleri vermek üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş/yetkilendirilecek tüzel kişileri,

r) Medikal Asesör: Genel Müdürlük bünyesinde çalışan, havacılık tıbbi konusunda gerekli eğitimi almış, konusunda tecrübe sahibi olan, sağlık muayenelerinin incelemelerini, ihtiyaç duyması halinde fizik muayene ve sertifikasyon işlemlerini gerçekleştiren Uçuş Tabibini,

s) OED: Otomatik Eksternal Defibrilatörü,

ş) Part-MED: 1178/2011 sayılı AB Komisyon Tüzüğü'nün PART-MED Başlıklı 4 numaralı Ekini,

t) SHT-CC: 22/11/2016 tarihli Kabin Ekibi Talimatını,

u) SHT-DENETİM: 23/01/2012 tarihli Havacılık İşletmeleri Denetimlerine İlişkin Uygulama Esasları Talimatını,

- ü) SHT-MED: 15/06/2017 tarihli Havacılık Sağlık Talimatını,
 - ü) Tazeleme eğitimleri: Havacılık tıbbi eğitimleri sonrası eğitimin geçerliliğini koruma amaçlı belirli aralıklarla alınan eğitimi,
 - v) SHT-TBÖ: 30/10/2017 tarihli Teorik Bilgi Öğretmeni Yetkilendirme Talimatını,
 - y) SHY-HTE: 21/01/2020 tarihli ve 31015 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Havacılık Tıbbi Eğitim Yönetmeliğini,
 - z) SHY-İPC: 29/01/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmeliğini,
 - aa) Sınav sorumlusu: teorik eğitimler sonrası kursiyerlerin hedeflenen bilgiye sahip olup olmadığını tespit etmek amacıyla sınav sorularını hazırlayıp sınav yapan ve kursiyerin başarılı olup olmadığını belirleyen personeli,
 - bb) TUT: Tıbbi Uçuş Testini,
 - cc) Yetki: Özel koşulları, imtiyazları veya sınırlandırmaları belirten kaydını,
 - çç) Yetkilendirme: Genel Müdürlük tarafından ilgili koşulları karşılayan gerçek ve tüzel kişilere belirli bir amaca yönelik verilen imtiyazı,
 - dd) Yetkili uçuş tabibi: Havacılık tıbbi alanında geçerli eğitimi almış, Genel Müdürlük tarafından yetkili bir Havacılık Tıp Merkezinde görev yapan, uçuş ve diğer havacılık personeli sağlık muayenelerinin ve değerlendirmelerinin yapılmasından ve sağlık sertifikalarının düzenlenmesinden sorumlu olan, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş tıp doktorlarını,
 - ee) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu, ifade eder
- (2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için 2920 sayılı Kanun, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 31 inci bölümü ve diğer sivil havacılık mevzuatı ile ülkemizin üyesi olduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Havacılık Tıbbi Eğitim Kuruluşları

Başvuru işlemleri

- MADDE 5** -(1) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerinden bu Talimatta belirtilen şartları taşıyanlar, Havacılık Tıbbi Eğitim Kuruluşu (HTEK) açabilir.
- (2) Kuruluşlar, bağımsız olarak veya başka bir özel/kamu eğitim kurumunun programına ek olarak açılabilir.
- (3) Genel Müdürlük, Kuruluş açabilir.
- (4) İlk yetki başvurusu veya mevcut yetkide değişiklik başvurusu; Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanan "Havacılık Tıbbi Eğitim Kuruluşu Başvuru ve Kontrol Formu" aracılığıyla ve bu Talimat gerekliliklerinin sağlandığını gösteren belgeler kontrol formuna eklenerek gerçekleştirilir.

Tesis gereklilikleri

- MADDE 6** -(1) Tesislerin büyüklüğünün ve yapısının, tüm olumsuz hava koşullarından korunmaya ve planlanan tüm eğitim ve sınavların belirlenen herhangi bir günde hava koşullarından etkilenmeksizin uygun bir şekilde gerçekleştirilmesine elverişli olması gerekmektedir.
- (2) Kuruluş bünyesinde dokümantasyon, raporlama sistemleri, arşiv ve ofis faaliyetlerin yürütülmesi imkân sağlayacak teknik ekipman (telefon, bilgisayar, fax, fotokopi cihazı, internet bağlantısı vb) bulunur.
- (3) Kuruluşlarda verilecek olan teorik eğitimler; azami 20 kişinin eğitim görebileceği, en az 20 metre karelik eğitim salonu bulunan, idare odası, eğitim odası, lavabo, tuvalet ve katılımcıların

dinlenme alanının bulunduğu, mekânlarda verilir.

(4) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış eğitim malzemeleri, eğitim salonunda hazır bulundurulur.

(5) Ders ve sınav alan(lar)ının, öğrencilerin kendi çalışmalarını veya sınav konsantrasyonunu bozmayacak, dikkat dağıtıcı ve rahatsız edici unsurları içermeyecek şekilde olması ve sınavlar için tahsis edilen yerin büyüklüğünün, hiçbir öğrencinin sınav sırasında kendi bulunduğu konumdan, başka bir öğrencinin kâğıdını veya bilgisayar ekranını okumasına imkân vermeyecek şekilde olması gerekmektedir.

(6) Kuruluş her öğrenci için eğitim, sınav ve değerlendirme kayıtlarını süresiz olarak tutmak zorundadır. Saklama ortamı, dokümanların zarar görmesine veya çalınmasına karşı emniyetli ve güvenli olmalıdır. Yeterli güvenliğin sağlanması koşuluyla saklama ortamı ve idare odası birleştirilebilir.

Personel gereklilikleri

MADDE 7 -(1) Kuruluş, yetkisi kapsamında vereceği tüm eğitimlerin finanse edilmesini ve SHY-HTE Yönetmelik hükümlerine uyulmasını sağlayacak bir Sorumlu Yönetici tayin etmelidir. Sorumlu Yönetici, SHY-HTE Yönetmeliği ve bu Talimat gerektirdiği bütün gerekliliklerinin sağlanmasından ve bu kapsamda yapılan faaliyetlerden, Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Kuruluşunun SHY-HTE Yönetmeliği kapsamında belirtilen gerekliliklere uygunluğunun sağlanmasından sorumlu bir Eğitim Yöneticisi, bir Sınav Sorumlusu, bir de Uyumluluk İzleme Sistemi Yöneticisi atanmalıdır. Bu kişi(ler), Sorumlu Yöneticiye karşı sorumludur. Eğitim Yöneticisi, aynı zamanda Sorumlu Yönetici de olabilir.

a) Eğitim Yöneticisi: Havacılık tıbbi eğitimi almış öğretim üyesi, en az 5 yıl süre ile sınıf 1 havacılık sağlık muayenesi yapma yetkisine sahip Uçuş Tabibi, en az 3 yıl süre ile Medikal Asesör veya en az 2 yıl süre ile sınıf 1 havacılık sağlık muayenesi yapma yetkisine sahip olan "Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı" unvanlı tıp doktoru olması gerekmektedir.

b) Sınav sorumlusunun; Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı, Uçuş Tabibi ya da Part-MED AMC1 MED.D.010 maddesine uygun olarak havacılık tıbbi temel eğitimi almış ve havacılık tıbbi konusunda en az iki yıl tecrübe sahibi, sağlık personeli olması gerekir.

c) Uyumluluk izleme sistemi yöneticisi; kalite sistemi, kalite yönetimi, kalite güvence hedefi, denetim teknikleri ile rapor ve kayıtlar konularını kapsayan eğitimleri almış olması gerekmektedir.

ç) Eğitimci; "Eğitim Programında" belirtilen konuların içeriğine hakim olmalıdır. Eğitimcinin; en az havacılık tıbbi temel eğitimi almış Öğretim Üyesi, Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı ya da Uçuş Tabibi olması gerekir. Bu kişiler dışındaki eğitimcilerin, Part-MED AMC1 MED.D.010 maddesine uygun olarak havacılık tıbbi temel eğitimi almaları ve havacılık tıbbi konusunda en az iki yıl tecrübe sahibi olmaları gerekir.

(3) Eğitimci ve sınav sorumlusu, yetkileri kapsamında, havacılık tıbbi alanında yeni gelişmeler, insan faktörleri, havacılık kuralları ve son eğitim teknikleri ve benzeri konularda yirmi dört ayı geçmeyecek şekilde, tazeleme eğitimlerine katılmalıdırlar. Eğitimlerin içeriği ve süresi HTEKEK'te tarif edilir.

(4) Kuruluş, teorik eğitimler, uygulamalı eğitimler ve sınavların onaya uygun bir şekilde planlanması/gerçekleştirilmesi için, yeterli sayıda personel istihdam eder.

(5) Sorumlu yönetici, Eğitim Yöneticisi, Uyumluluk izleme sistemi yöneticisi ve Sınav sorumlusu, yalnızca bir Kuruluşta, Eğitimci (ler) ise, birden fazla Kuruluşta görev yapabilir.

Eğitim materyali

MADDE 8 -(1) Havacılık tıbbi temel, ileri düzey ve tazeleme eğitimleri ile havacılık tıbbi alanında verilecek diğer eğitimlere ilişkin hususlar, eğitim konuları ve eğitim programları ulusal ve uluslararası havacılık gerekliliklerine (ICAO ve EASA) uygun olarak hazırlanır ve Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

(2) Sınıflarda eğitime ait yazı, çizim, diyagram ve şekillerin sınıfın herhangi bir yerinden

görülmesini sağlayacak şekilde, yeterli sunu teçhizatı bulunması gerekmektedir.

(3) Eğitim materyalleri (kurs notları, diyagramları ve diğer materyaller) eğitimin içeriğine uygunluğu, güncelliği ve eksiksiz olması açısından kontrol edilmeli ve bu işlem kayıt altına alınır. Eğitim içeriği, kontrol takvimi ve usulü HTEKEK'te tanımlanır.

Eğitim prosedürleri ve uyumluluk izleme sistemi

MADDE 9 -(1) Kuruluş, SHY-HTE Yönetmeliği ve bu Talimat gerekliliklerini ve uygun eğitim standartlarını sağlamak üzere Genel Müdürlük tarafından onaylanmak üzere prosedürler oluşturur.

(2) Kuruluş, eğitim standartlarının ve sınavların, bu Talimata uygunluğunu ve prosedürlerin yeterliliğini takip etmek üzere bir denetim fonksiyonu ve denetimler sonucu ortaya çıkan bulguların düzeltici işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla, eğitim yöneticisi ve sorumlu yöneticiye sunulmasını sağlayan bir geri bildirim sistemi içeren bir uyumluluk izleme sistemi oluşturulur.

(3) İç Denetim prosedürü, kuruluşun uygunluğunun her 12 ayda en az bir defa kontrol edilmesini sağlar.

(4) Eğitim prosedürleri ve uyumluluk izleme sistemi süreçleri, HTEKEK'te tanımlanır.

Katılımcı sayısı

MADDE 10 -(1) Havacılık tıbbi alanındaki tüm eğitimlerde katılımcı sayısı en az 5, en fazla 20 kişidir.

Sınavlar

MADDE 11 -(1) Sınavlar, bilgisayar veya kâğıt üzerinde veya her ikisinin birleşimi şeklinde yapılabilir.

(2) Sınavlarda kullanılacak soruların için bir soru bankası oluşturulur, bu soruların esasları bir kabul prosedürü belirtilir. Tüm soruların güvenliği sağlanır. Herhangi bir sınavda kullanılacak soru kitapçıklarını oluşturan asıl sorular, sınav sorumlusu tarafından belirlenmesi gerekmektedir.

HTEKEK

MADDE 12 -(1) Kuruluş tarafından; yapısını ve prosedürlerini tanımlayan ve kuruluş tarafından kullanılacak aşağıdaki bilgileri içeren bir açıklamalar dokümanı oluşturulur:

a) HTEKEK ve ilgili diğer dokümanların, kuruluşun SHY-HTE'de belirtilen gerekliliklere uyumunu tanımlayan, her zaman bu dokümanlara uyulacağını ifade eden ve sorumlu yönetici tarafından imzalanmış bir taahhüt.

b) Eğitim yöneticisi, sınav sorumlusu ve uyumluluk izleme sistemi yöneticisi olarak atanan kişi/kişiler ile diğer personelin unvan(lar)ı, ad(lar)ı, görev ve sorumlulukları.

c) Kuruluş organizasyon şeması.

ç) Eğitimcilerin listesi.

d) Eğitim ve sınav tesislerine ilişkin adresler ve genel tanımlama.

e) Görsel işitsel eğitim ekipman listesi.

f) Yetki kapsamını oluşturan kurslarının listesi.

g) HTEKEK'in revize edilmesine ilişkin prosedür. Bu prosedürde küçük çaplı ve büyük çaplı değişikliklerin ve bunlarla ilgili revizyon usulleri açıklanır.

ğ) Bu Talimatın 9 uncu maddesi gerekliliklerini sağlamak üzere gerekli prosedürler.

h) Bu Talimatın 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrası kapsamında uygulamalı fizyolojik eğitim için başka kuruluşlarla anlaşma yapılması halinde bu tesislerin kontrolüne ilişkin prosedür.

(2) HTEKEK ve HTEKEK üzerinde yapılacak değişiklikler Genel Müdürlük tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

(3) Çerçevesi HTEKEK'te belirlenmek kaydıyla küçük çaplı değişiklikler, söz konusu onaylı HTEKEK'te belirlenen prosedür takip edilerek Kuruluş tarafından da onaylanabilir. Bu fıkra

kapsamında yapılan değişiklikler gerekçesiyle birlikte yazılı olarak derhal Genel Müdürlüğe bildirilir.

(4) HTEKEK'te yapılan tüm değişiklikler kayıt altına alınır.

Kuruluştaki değişiklikler

MADDE 13 -(1) Kuruluşun yetkisini etkileyecek herhangi bir değişiklik Genel Müdürlükten izin almadan uygulamaya konulamaz. Kuruluşun talep ettiği değişikliklerin SHY-HTE Yönetmeliği ve bu Talimat hükümlerine uygunluğu Genel Müdürlük tarafından değerlendirilerek uygun görülmesi halinde yetki belgesinin geçerlilik teyidi yapılır.

(2) Genel Müdürlük, kuruluşun yetkisini askıya almadıkça, söz konusu değişiklikler sürecinde bu kuruluşun hangi koşullarda faaliyetine devam edeceğini tayin edebilir.

(3) Yapılan değişikliklerin Genel Müdürlüğe zamanında bildirilmemesi ve onay alınmaması durumunda verilmiş olan yetki belgesi Genel Müdürlük tarafından askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

Denetim

MADDE 14 -(1) Başvurusu uygun görülen kuruluş, Hizmet Standartları Dokümanında belirtilen süreler esas alınarak, Genel Müdürlük tarafından denetim planlaması yapılır ve denetim tarihi bildirilir.

(2) Denetim tarihinde, denetim ekibi tarafından kuruluş yerinde denetlenerek teorik eğitimlerin verileceği salonların, fiziki koşulların, görsel işitsel eğitim ekipmanlarının, uygulamalı fizyolojik eğitim cihazlarının ve eğitimcilerin yeterliliği değerlendirilir.

(3) Genel Müdürlük bu Talimat hükümlerinin uygulanmasına yönelik denetim yapmaya yetkilidir.

(4) Denetim usul ve esasları, kontrol formları, tespit edilecek bulgular ve denetim sonrası hazırlanacak raporlar ve yapılacak işlemler hususunda, SHT-DENETİM Talimatına göre uygulama yapılır.

Eğitim, sınav ve sertifikalandırma

MADDE 15 -(1) Eğitimler Türkçe olarak düzenlenir, gerektiğinde İngilizce olarak da düzenlenebilir. İngilizce olarak düzenlenecek olan eğitim ve sınavlarda, tercüman kullanılabilir.

(2) Kuruluş tarafından gerçekleştirilen eğitimler sonunda; yazılı teorik bilgi sınavı ve sonrasında da uygulama sınavı yapılır. Teorik sınavdan başarılı olamayanlar, uygulama sınavına giremezler. Teorik bilgi sınavı ve uygulama sınavlarından 100 üzerinden 80 puan alanlar başarılı kabul edilir ve Kuruluşun Eğitim Yöneticisi ve Sorumlu Yöneticisi tarafından imzalanan bir "Sertifika" verilir.

Yetki

MADDE 16 -(1) SHY-HTE Yönetmeliği ve bu Talimat gerekliliklerini sağlayan ve Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen denetimi sonrası yetkilendirilmesi uygun bulunan kuruluşlar Havacılık Tıbbi Eğitim Kuruluşu olarak süresiz yetkilendirilir.

(2) Sorumlu yönetici, Eğitim yöneticisi, Eğitimciler, Sınav sorumlusu ve Uyumluluk izleme sistemi yöneticisi, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmediği sürece göreve başlayamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Havacılık Tıbbi Temel, İleri Düzey ve Tazeleme Eğitimleri

Temel ve İleri Düzey Eğitimler

MADDE 17 -(1) Temel ve ileri düzey eğitimler, EASA tarafından yayımlanan kabul edilebilir uyumluluk yöntemleri (AMC) ve yönlendirici notlarında (GM) bahsedildiği şekli ile Kuruluş

bünyesinde verilir.

(2) Temel eğitimler; Havacılık tıbbı konusunda, az 60 saat olmak üzere, uluslararası gerekliliklere sahip, teorik ve uygulamalı eğitimlerdir.

(3) İleri Düzey eğitimleri; Tıp doktorlarına yönelik, en az 60 saatlik havacılık tıbbı temel eğitimine ilave olarak, en az 60 saat, ileri düzeyde olmak üzere, toplamda en az 120 saatlik, belirli muayene tekniklerini içeren, uluslararası gerekliliklere sahip, teorik ve uygulamalı eğitimlerdir.

(4) Havacılık tıbbı temel, ileri düzey eğitimlerinde; uygulamalı fizyolojik eğitim için alçak basınç odası veya normobarik hipoksi eğitim cihazı, uzaysal uyumsuzluk eğitim cihazı ve gece görüş eğitim laboratuvarı bulunur. Kuruluşun bunları temin edememesi halinde, temin için başka bir kuruluş ile işbirliği yapılabilecek olup, söz konusu cihaz ve laboratuvarı içinde bulunduran tesislere erişim ve tesislerin kullanımına ilişkin koşulları belirten yazılı bir anlaşma yapılması gerekmektedir. Genel Müdürlüğün söz konusu tesislere erişebilmesi sağlanır ve yazılı anlaşmada bu husus ayrıca belirtilir. Bu yöntemle temin edilecek tesislerin SHY-HTE Yönetmeliği ve bu Talimat gerekliliklerini karşıladığından, yetki sahibi olan kuruluş sorumludur.

(5) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış, eğitim içeriğine uygun görsel ve işitsel eğitim materyallerini hazırlaması ve bulundurması gerekir.

(6) Kuruluş, teorik eğitimler, uygulamalı fizyolojik eğitimler ve sınavların onaya uygun bir şekilde planlanması/gerçekleştirilmesi için yeterli sayıda personel istihdam etmelidir. İstisnai olarak, uygulamalı fizyolojik eğitim için başka bir kuruluş kullanıldığında, bu faaliyetler için söz konusu diğer kuruluşun personeli atanabilir. Bu personeli yetkilendirme işlemleri kuruluş tarafından yürütülür.

(7) Eğitimciler: Havacılık tıbbı temel, ileri düzey ve tazeleme eğitimlerini verecek olan eğitimciler; Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı, en az havacılık tıbbı temel eğitimi almış öğretim üyesi, en az 5 yıl süre ile sınıf 1 havacılık sağlık muayenesi yapma yetkisine sahip Uçuş Tabibi ve en az 3 yıl süre ile Medikal Asesör unvanlı tıp doktoru olması gerekmektedir.

(8) Havacılık tıbbı temel ve ileri düzey eğitim programı sonunda başarılı olanlara verilen sertifikalar, 3 yıl süre ile geçerlidir. Süre bitiminde, tazeleme eğitimleri ile, sertifika geçerlilik süreleri, üçer yıllık sürelerle uzatılabilir.

Tazeleme Eğitimleri

MADDE 18 -(1) Tazeleme eğitimleri, EASA tarafından yayımlanan kabul edilebilir uyumluluk yöntemleri (AMC) ve yönlendirici notlarında (GM) bahsedildiği şekli ile Kuruluş bünyesinde en az 30 saat olarak verilebileceği gibi, Genel Müdürlük tarafından kredilendirilen ulusal ya da uluslararası bilimsel toplantı, çalıştay, kongre ve/veya kokpit tecrübeleri ile de sağlanabilir.

(2) Kredilendirmeye esas ulusal düzeydeki; bilimsel toplantı, çalıştay, kongre ve benzeri faaliyetler Genel Müdürlük, Üniversiteler, Havacılık Tıp Merkezleri ve Kuruluşlar tarafından, bunların bünyesinde yer alan Medikal Asesörler, Sivil Havacılık Sağlık Komisyonu üyeleri, yetkili Uçuş Tabipleri ve Havacılık Psikologlarınca düzenlenebilecek olup, bu faaliyetlerde havacılık tıbbı alanında güncel konuların işlenmesini sağlama amaçlı olarak, 2 gün ve üzeri sürmesi durumunda programın en az 4 saati, 4 gün ve üzeri sürmesi durumunda ise en az 6 saati Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(3) Kredilendirme esasları, Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(4) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış, eğitim içeriğine uygun görsel ve işitsel eğitim materyallerini hazırlaması ve bulundurması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hava Ambulanslarında Görevli Sağlık Personeli Eğitimleri

Eğitimler

MADDE 19 -(1) Kuruluş tarafından hava ambulanslarında görev yapan/yapacak hava ambulansı hekimi, hemşiresi, paramediği, acil tıp teknisyeni, anestezi teknikeri, anestezi teknisyeni ve sağlık

memurlarına yönelik olarak havacılık tıbbı alanında en az 60 saatlik teorik ve uygulamalı olmak üzere eğitimler verilebilir.

(2) Eğitime katılacak kişilerin;

a) Eğitimden önceki son beş yıllık dönemde en az bir yıl kesintisiz kamu ya da özel sağlık kuruluşlarının acil servisleri veya yoğun bakımları veya kara/hava/deniz hasta nakil araçlarının herhangi birisinde çalışmış olmaları ve bunu belgelemeleri,

b) Sınıf 1 veya sınıf 2 sağlık sertifikasına ya da kabin ekibi üyesi sağlık muayene raporuna sahip olması gerekmektedir.

(3) Eğitime katılacak hekimler Part-MED AMC1 MED.D.010 maddesine uygun olarak havacılık tıbbı ileri düzey eğitimini tamamlamış olması gerekmektedir.

Ek gereklilikler

MADDE 20 -(1) Kuruluş tarafından Hava Ambulanslarında Görevli Sağlık Personeli Eğitimi verileceği takdirde bu Talimatta yer alan gerekliliklere ek olarak Kuruluşun;

a) Tesisinde uygulamalı dersler için simülatörler ve monitör, ventilatör gibi diğer ekipmanlara yer vermesi,

b) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış, eğitim içeriğine uygun görsel ve işitsel eğitim materyallerini hazırlaması ve bulundurması,

c) Eğitim programından sorumlu bir yönetici görevlendirmesi ve bu yöneticisinin havadan hasta nakli yapan kamu ve/veya özel kuruluşlarda en az 1 yıl primer olarak havadan hasta nakli görevi yapmış Acil Tıp, Anestezi veya Yoğun Bakım hekimi olması,

ç) Sınav sorumlusunun ve söz konusu eğitime yönelik eğitmenlerinin eğitim içeriğine uygun alanda en az uzman hekim veya öğretim üyesi olması ve bu alandaki eğitmenlerinin en az %25'inin öğretim üyesi olması,

d) Uçuş fizyolojisi derslerini veren eğitmenlerinin ileri düzey havacılık tıbbı eğitimini tamamlamış ve havadan hasta nakli yapan birimlerde en az 50 saatlik uçuş ve hasta nakli tecrübeli hekim olması,

e) Eğitmenlerinin kritik hasta takibi konusunda en az 1 yıllık tecrübesi veya program sorumlu yöneticisi tarafından onaylanacak yurt dışından dengi sertifikası olması gerekmektedir.

Eğitimlerin geçerliği ve denkliği

MADDE 21 -(1) Hava ambulanslarında görevli sağlık personeli eğitim programı sonunda başarılı olanlara verilen kurs bitirme belgesi 5 yıl süre ile geçerlidir. Süre bitiminde eğitimin tamamı tekrarlanır.

(2) Hava ambulanslarında görevli sağlık personeli eğitim programı ile ilgili yabancı ülkelerden alınan belgelerin denklik işlemleri Genel Müdürlüğü tarafından değerlendirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Havacılık Tıbbı İlk Yardım Eğitimleri

Eğitimler

MADDE 22 -(1) Kuruluş tarafından, 29.07.2015 tarihli ve 29429 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlk Yardım Yönetmeliğinde belirtilen merkezlerden temel ilk yardım eğitimi almış, başta kabin memurları ve adayları olmak üzere, havacılık personeline ve adaylarına yönelik ilk yardım eğitimleri verilebilir.

(2) Teorik ve uygulamalı eğitimler, 10 kişiye kadar, en az bir eğitmen tarafından gerçekleştirilir. Katılımcı sayısının 11 veya üzerinde olması halinde, uygulamalı eğitimler için, ikinci bir eğitmenin ya da sınav sorumlusunun bulundurulması zorunludur.

Ek gereklilikler

MADDE 23 -(1) Kuruluş tarafından Havacılık Tıbbı İlk Yardım Eğitimi verileceği takdirde, bu Talimatta yer alan gerekliliklere ek olarak Kuruluşun;

a) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış, ekipmanlar ile eğitim içeriğine uygun görsel ve işitsel eğitim materyallerini hazırlaması ve bulundurması,

b) Sorumlu Yöneticisinin, İlk Yardım Yönetmeliğinde belirtilen merkezlerden eğitim alarak "ilk yardım eğitmeni" olarak yetkilendirilmiş ve havacılık tıbbi ileri düzey eğitimi almış olması,

c) Eğitimcilerinin, İlk Yardım Yönetmeliğinde belirtilen merkezlerden eğitim alarak "ilk yardım eğitmeni" olarak yetkilendirilmiş, Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı, en az havacılık tıbbi temel eğitimi almış öğretim üyesi, en az 5 yıl süre ile sınıf 1 havacılık sağlık muayenesi yapma yetkisine sahip Uçuş Tabibi veya en az 3 yıl süre ile Medikal Asesör unvanlı tıp doktoru olması,

ç) Sınav sorumlusunun, İlk Yardım Yönetmeliğinde belirtilen merkezlerden eğitim alarak "ilk yardım eğitmeni" olarak yetkilendirilmiş ve havacılık tıbbi temel eğitimi almış sağlık personeli olması gerekmektedir.

(2) Kuruluş, ilk yardım eğitimlerini, bu Talimatın 6 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasında belirtilen eğitim salonu özelliklerini taşıması ve ekte belirtilen ekipmanların eğitim salonunda hazır bulunması şartı ile, aynı il sınırları içinde, diğer uygun yerlerde de verebilir.

Eğitimlerin süreleri ve standartları

MADDE 24 -(1) Eğitim süreleri;

a) Havacılık Temel İlk Yardım Eğitimi: Bu eğitimi; halen görev yapan ve bundan sonra yapacak olan, gerek Kabin Ekibi Üyesi, gerekse Kabin Ekibi Üyesi adaylarının almaları zorunludur. Havacılık Temel İlk yardım eğitimini ilk kez alacaklar için; eğitimlerin, T.C. Sağlık Bakanlığının İlk Yardım Yönetmeliğine göre alınan Temel İlk yardım eğitimleriyle eş zamanlı olarak ya da en geç 1 ay içerisinde, en az üst üste iki gün ve 16 saat olarak yapılması zorunludur.

b) Havacılık Tazeleme İlk Yardım Eğitimleri: Bilgi ve becerilerin güncel tutulması amacı ile havacılık temel ilk yardım eğitiminden en geç 1 yıl sonra ve alınan temel eğitimin en az yarısı (8 saat) olacak şekilde düzenlenir.

c) Temel yaşam desteği eğitimi: Temel eğitimlerde en az 4, tazeleme eğitimlerinde ise en az 2 saat olarak,

ç) Doğum eğitimi: Temel eğitimlerde en az 4, tazeleme eğitimlerinde ise en az 2 saat olarak,

d) OED eğitimi: Temel eğitimlerde en az 2, tazeleme eğitimlerinde ise en az 1 saat olarak, düzenlenir.

Eğitim konuları

MADDE 25 -(1) Havacılık Temel ve Tazeleme İlk Yardım Eğitim konuları, ulusal ve uluslararası standartlar doğrultusunda, Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

(2) Temel yaşam desteği eğitim konuları; erişkinde temel yaşam desteği, çocuklarda temel yaşam desteği ve bebeklerde temel yaşam desteği konularıdır.

(3) OED eğitim konuları; OED tanıtımı, otomatik eksternal defibrilatörün kullanıldığı durumlar ve otomatik eksternal defibrilatör uygulaması konularıdır.

(4) Doğum Eğitimi; Normal doğumun yanı sıra, olağan dışı doğum uygulamalarının da görsel olarak anlatıldığı, özel olarak tasarlanmış olan ve görsel doğuma son derece benzeyen yapıdaki fetüsten oluşan doğum maketi kullanılarak yapılan eğitimidir.

ALTINCI BÖLÜM

Havacılık Psikolojisi Eğitimleri

Eğitimler

MADDE 26 -(1) Kuruluş tarafından, havacılık tıbbı ve havacılık psikolojisi konularında, en az 40 saat olmak üzere, ulusal ve uluslararası gerekliliklere sahip, teorik ve uygulamalı olarak, havacılık psikolojisi ile ilgili eğitimler verilebilir.

(2) Eğitimlere; Psikolog, klinik psikolog, üniversitelerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü mezunlarının yanı sıra, havacılık psikolojisine ilgi duyan diğer meslek mensupları da katılabilir.

(3) Bu eğitime katılım sağladığını belgeleyenlerden yalnızca; psikolog, klinik psikolog ve üniversitelerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü mezunlarına, Psikiyatri uzmanı, Medikal Asesör, AME ve Yetkili Tabip sorumluluğunda, psikolojik destek vermek üzere, Genel Müdürlük tarafından katılım belgesi verilir. Diğer meslek mensubuna ait katılımcılar için Kuruluş tarafından katılım sertifikası düzenlenebilir.

Ek gereklilikler

MADDE 27 -(1) Kuruluş tarafından Havacılık Psikolojisi Eğitimi verileceği takdirde, bu Talimatta yer alan gerekliliklere ek olarak Kuruluşun;

a) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış, eğitim içeriğine uygun görsel ve işitsel eğitim materyallerini hazırlaması ve bulundurması,

b) Sorumlu Yöneticinin; Psikiyatri uzmanı, Medikal Asesör, AME ya da Yetkili Tabip olması,

c) Sınav sorumlusunun; psikolog, klinik psikolog ya da üniversitelerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü mezunu ve havacılık tıbbı temel eğitimi almış olması,

ç) Eğitim Yöneticisi ve Eğitimcilerin; Psikiyatri uzmanı, Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı, en az havacılık tıbbı temel eğitimi almış öğretim üyesi, Medikal Asesör, AME ya da Yetkili Tabip olması gerekir.

(2) Havacılık psikolojisi temel eğitim programı sonunda başarılı olanlara verilen sertifikalar 3 yıl süre ile geçerlidir. Süre bitiminde, en az 20 saatlik Tazeleme eğitimleri ile sertifika geçerlilik süreleri, üçer yıllık sürelerle uzatılabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Tıbbi Uçuş Testi ve Çalışma Ortamı Değerlendirmesi Eğitimi

Eğitim gerekliliği

MADDE 28 -(1) Kuruluş, HTEKEK'te belirtilmesi halinde SHT-MED kapsamında yapılacak Tıbbi Uçuş Testi ve Çalışma Ortamı Değerlendirmelerini gerçekleştirmek isteyen kişiler için eğitimler düzenleyebilir.

(2) Eğitimlere katılacak kişilerin; Medikal Asesör, Hava ve Uzay Hekimliği Uzmanı unvanlı tıp doktoru veya en az 5 yıl süre ile sınıf 1 havacılık sağlık muayenesi yapma yetkisine sahip Uçuş Tabibi olmaları gerekmektedir.

(3) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış, eğitim içeriğine uygun, görsel ve işitsel eğitim materyallerini hazırlaması ve bulundurması gerekmektedir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Teorik Bilgi Öğretmenliği

040 Eğitimleri

MADDE 29 -(1) Kuruluş, HTEKEK'te belirtilmesi halinde SHT-TEORİK BİLGİ Talimatı kapsamında verilecek olan 040 dersinin Teorik Bilgi Öğretmenliği için eğitimler düzenleyebilir.

(2) Eğitimlere katılacak kişilerin SHT-TEORİK BİLGİ Talimatında 040 dersi için belirtilen şartları sağlamaları gerekmektedir.

DOKUZUNCU BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

İstisnai ve özel durumlar

MADDE 30 -(1) Genel Müdürlük, YÖK'e bağlı eğitim kuruluşlarını, YÖK'ün eğitim kuruluşunu yönetmek üzere bir üst düzey yetkili tayin etmesi ve söz konusu kişinin, kuruluşun SHY-HTE Yönetmeliği ve bu Talimat gereğince sevk ve idare etmek için yeterli bir bütçeye sahip olması şartıyla sorumlu yöneticiye sahip olmaktan muaf tutulabilir.

(2) Genel Müdürlük, SHY-HTE Yönetmeliği ve/veya ulusal ve uluslararası gerekliliklere uygun olması şartıyla, bu Talimatta belirtilen eğitimlere ait; müfredat, eğitim süreleri, yöntemleri ve uygulamaları ile ilgili olarak, değişiklik yapma hakkına sahiptir.

(3) Bu Talimatta belirtilen hususlarda, arama ve kurtarma faaliyetleri, sel, yangın, deprem gibi doğal afetler ve benzeri durumlarda Genel Müdürlüğün izni ve/veya bilgisi dâhilinde 1 yılı aşmamak üzere istisnai uygulamalar yapılabilir.

(4) ICAO 8984 Sivil Havacılık Tıbbi El Kitabının Havacılık Tıbbi Eğitimi başlıklı bölümü ve EASA tarafından yayımlanan kabul edilebilir uyumluluk yöntemleri (AMC) ve yönlendirici notları (GM) Genel Müdürlükçe aksi belirtilmedikçe aynen kabul edilir ve uygulanır.

Aykırı davranışlar ve idari yaptırımlar

MADDE 31 -(1) Bu Talimat hükümlerine aykırı davranışlarda bulunan gerçek ve tüzel kişiler hakkında 2920 Sayılı Kanun'un 143'üncü Maddesi ile SHY-İPC gereğince gerekli idari para cezası uygulanır.

(2) Havacılık İşletmeleri Denetimlerine İlişkin Uygulama Esasları Talimatında (SHT-DENETİM) belirtilen bulgu seviyeleri ve kusur derecesi de göz önünde bulundurularak bu Talimat hükümlerine aykırı hususların devamı ve/veya tekrarı halinde ayrıca;

a) Bulgunun birince seviyede olması ve verilen süre içerisinde giderilememesi durumunda yetki iptal işlemi gerçekleştirilir.

b) Yetkilerin 3 defa askıya alınması durumunda bundan sonraki yetki askı işleminde yetki iptal işlemi uygulanır.

c) Yetki belgesinin iptali ya da yetki sahibinin talebi sonucu iptal edilmesi durumlarında, yetki belgesi 15 gün içinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 -(1) Bu Talimatın yürürlük tarihinden önce, T.C. Sağlık Bakanlığının İlk Yardım Yönetmeliğine göre alınmış olan ve geçerli bir "İlk Yardımcı Sertifika"sına sahip olan, başta kabin ekibi üyesi ve adayları olmak üzere, havacılık personeli ve adaylarının; bu Talimatın yayımlanmasından sonra, en geç 6 ay içerisinde, Havacılık Temel İlk Yardım Eğitimi alarak, sertifika sahibi olmaları gerekir.

(2) Bu Talimatın yürürlük tarihinden önce, üniversitelerin ilgili kuruluşlarından, havacılık psikolojisi ve meslektaş destek programı konularını içeren en az 30 saatlik ders programına katılım sağladığını belgeleyen; psikolog, klinik psikolog ve üniversitelerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü mezunlarından, bu Talimatın yayımlanmasından sonra, en geç 6 ay içerisinde, yetkilendirilmiş Kuruluşlardan en az 3 günlük uygulamalı eğitime katılanlara, Genel Müdürlük onayından sonra, Kuruluş tarafından "Havacılık Psikoloğu Sertifikası" verilir.

Yürürlük

MADDE 32 -(1) Bu Talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 -(1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.